

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора економічних наук, професора
ДИКАНЯ ВОЛОДИМИРА ЛЕОНІДОВИЧА
на дисертаційну роботу
Колешука Ореста Ярославовича
на тему: «Стратегічне управління інноваційністю підприємств»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за
спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за
видами економічної діяльності)

Актуальність теми дисертації та її зв'язок із науковою тематикою

Розгортання процесів четвертої промислової революції і поступовий перехід країн до шостого технологічного укладу зумовили прискорення темпів розроблення та впровадження проривних технологічних рішень, ускладнюючи умови для досягнення інноваційного лідерства та конкурентоспроможності підприємств на ринку. Відносна передбачуваність розвитку інноваційних процесів, характерна для світової економіки ще декілька десятиліть тому, нині об'єктивно неможлива. Це пов'язано з невинним скороченням життєвого циклу інновацій і, відповідно, інтервалів між виникненням нових технологій. Зокрема значно скоротився проміжок часу з моменту появи новації і до її масового використання, досягаючи наразі для більшості технологій 2-3 років.

Попри вагому значущість інновацій як базису формування конкурентних переваг вітчизняними підприємствами як на національному, так і світовому рівні, наразі має місце сповільнення темпів їх інноваційного зростання. З одного боку, це пов'язано із погіршенням фінансово-економічного стану вітчизняних бізнес-суб'єктів і скороченням витрат на інноваційну діяльність, а з іншого, недосконалістю і низькою дівістю механізмів та інструментарію стратегічного управління їх інноваційною активністю і, як результат, низьким рівнем використання підприємствами їх інноваційного потенціалу.

За цих умов надзвичайно актуальним є дослідження Колешука О.Я., яке спрямоване на поглиблення теоретико-методологічних засад, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо стратегічного управління інноваційністю підприємств в умовах трансформаційних змін зовнішнього середовища з метою забезпечення високотехнологічного зростання підприємств і їх ефективної інтеграції до міжнародного бізнес-простору.

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження підтверджена участю Колешука О. Я. у виконанні науково-дослідних робіт Національного університету «Львівська політехніка» за темами «Формування та використання економічного потенціалу підприємств, галузей, регіону» (номер державної реєстрації 0118U001539), де автором удосконалено науково-методичний підхід до просторово-динамічної оцінки системи управління сучасними

промисловими підприємствами; «Обґрунтування інноваційно-інвестиційних стратегій, програм і проектів розвитку господарських структур, галузей та регіонів» (номер державної реєстрації 0118U001536), де автором розроблено інтегрований механізм стратегічного управління інноваційністю підприємств; «Економічна діагностика підприємств, галузей та регіонів у процесі забезпечення їх сталого розвитку» (номер державної реєстрації 0118U001538), де автором обґрунтовано просторово-часову модель побудови цілісної концепції дифузії інноваційності підприємств. Теоретичні положення дисертаційної роботи використано при виконанні наукових досліджень Української інженерно-педагогічної академії за темою «Управління розвитком суб'єктів господарювання на засадах інноваційної економіки» (номер державної реєстрації 0119U000326), де автором удосконалено характеристики трансферу технологій з університетів до бізнес-структур.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи

Аналіз поданої до захисту дисертації, автореферату та публікацій дисертанта дозволяє дійти висновку щодо наукової обґрунтованості і достовірності викладених у них результатів, що забезпечується за рахунок використання як загальнонаукових, так і специфічних методів дослідження, чіткого визначення об'єкту та предмету дослідження, мети і завдань дисертаційної роботи, ґрунтовного вивчення та узагальнення результатів наукових розробок вітчизняних і зарубіжних фахівців з питань стратегічного управління інноваційністю підприємств, логічного викладення та чіткого подання отриманих наукових результатів, ретельного вибору та критичного осмислення значної кількості літературних джерел.

У вступі до дисертації (с. 25-36) автором окреслено актуальність теми, сформульовано мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, розкрито перелік використаних у дисертації методів дослідження. У цій структурній частині дисертантом наведено елементи наукової новизни та практичне значення отриманих результатів, відображено дані щодо їх апробації.

У першому розділі «*Теоретичні засади стратегічного управління інноваційністю підприємств*» дисертантом досліджено гносеологічні аспекти стратегічного управління інноваційністю підприємств: дефініції та складові (§1.1), а також генезис поняття «стратегічне управління інноваційністю підприємств» (§1.2), розглянуто трансформацію концептуальних поглядів щодо стратегічного управління інноваційністю підприємств з точки зору логіко-історичного обґрунтування (§1.3) та проаналізовано зарубіжний досвід формування інноваційної платформи розвитку підприємств (§1.4).

У другому розділі «*Методологічне підґрунтя формування стратегічного управління інноваційністю підприємств*» автором систематизовано сучасний модельний ряд оцінки об'єктивних передумов формування інноваційності

підприємств: інноваційна адаптивність, інноваційна активність та інноваційна гнучкість (§2.1), досліджено інноваційну платформу як основу формування методологічного базису стратегічного управління інноваційністю підприємств (§2.2), проаналізовано методи оцінювання ефективності формування стратегічних орієнтирів управління інноваційністю підприємств (§2.3).

У третьому розділі *«Діагностика детермінант та передумов формування моделей розвитку інноваційності машинобудівних підприємств»* автором визначено тенденції розвитку машинобудівних підприємств України (§3.1) і сформовано науково-методичні аспекти оцінки рівня їх інноваційної рефлексії, в основу яких покладено просторово-динамічний підхід (§3.2), здійснено комплексне інтегральне оцінювання ступеня інноваційної рефлексії машинобудівних підприємств як основи визначення рівня сприйняття альтернативних сценаріїв стратегічного управління інноваційністю (§3.3).

У четвертому розділі *«Формування ефективної системи стратегічного управління інноваційністю машинобудівних підприємств»* обґрунтовано доцільність стратегічного управління інноваційністю машинобудівних підприємств на основі формування інноваційних кластерів, що знайшло відображення в науково-практичному підході до генерування ад'єктивних рішень (§4.1) і науково-методичному підході до прогнозування рівня інноваційності машинобудівних підприємств як основи їх стратегічного управління (§4.2); розроблено просторово-часову модель формування інноваційності машинобудівних підприємств на основі концепції дифузій (§4.3).

У п'ятому розділі *«Концептуальні основи стратегічного управління інноваційністю машинобудівних підприємств»* концептуально обґрунтовано формування інтегрованого механізму стратегічного управління інноваційністю машинобудівних підприємств (§5.1) та інтелектуалізацію концептуально-стратегічного мислення в управлінні інноваційністю машинобудівних підприємств з використанням теорії хаосу (§5.2); побудовано полі-об'єктивну модель стратегічного управління інноваційністю машинобудівних підприємств, в основу якої покладено когнітивні механізми активно-адаптивного розвитку (§5.3) та інтегровану систему трансферу технологій як фактори визначального впливу на формування стратегій управління інноваційністю машинобудівних підприємств (§5.4).

У висновках дисертантом узагальнено отримані результати наукового дослідження, а також наведено перелік суб'єктів господарювання, для яких розроблено практичні рекомендації щодо стратегічного управління інноваційністю підприємств із використанням авторських розробок.

Колешуком О. Я. опрацьовано значну кількість літературних джерел, що складає понад 500, здійснено ґрунтовний аналіз статистичних даних із застосуванням кількісних методів дослідження (зокрема, на підставі MS Excel, Statistica 13.5 тощо), що засвідчує якість і достовірність отриманих результатів.

Дисертація насичена ілюстративним та табличним матеріалом, що полегшує сприйняття роботи, а також свідчить про обґрунтованість наукових

положень, висновків і рекомендацій, зроблених автором.

За сукупністю та рівнем викладення наукових положень дисертаційну роботу Колещука Ореста Ярославовича можна оцінити як закінчене дослідження з вагомими науковими результатами, які є достатньо обґрунтованими та достовірними.

Наукова новизна положень, сформульованих в дисертаційній роботі

Наукова новизна результатів дисертації Колещука О.Я. полягає у науковому обґрунтуванні теоретико-методичних і методологічних основ стратегічного управління інноваційністю підприємств та розробленні науково-практичних рекомендацій прикладного спрямування.

Серед елементів наукової новизни дисертації слід відзначити вперше розроблений дисертантом комплексний теоретичний концепт стратегічного управління інноваційністю підприємств (с. 37-51, §1.1; с. 51-63, §1.2). Означений концепт базується на гносеології, типології, систематизації та взаємозв'язку основних понять теоретичного базису дослідження.

Важливими для розвитку сучасної економічної науки є удосконалені дисертантом теоретико-методологічні засади стратегічного управління інноваційністю підприємств (с. 125-140, §2.2). Авторські розробки, на відміну від відомих, ґрунтуються на аргументованій системі наукових методів здійснення вибору сукупності засобів, прийомів, принципів, форм, методик дослідження. Запропонований підхід забезпечує концептуальний виклад мети, змісту дослідження та сприяє отриманню максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища в управлінні підприємством. Це, у свою чергу, дає змогу визначати характеристики системності й цілісності інноваційності як об'єкта наукового пізнання з урахуванням стратегічних пріоритетів і цілей управлінського процесу.

Характеризується високим рівнем науково-практичної оригінальності і авторська просторово-часова модель побудови цілісної концепції дифузій інноваційності підприємств (с. 258-271, §4.3). Дана модель базується на синхронному, діахронному підходах і моделях хвильової дифузії, має дискретний і потенційний характер поширення, а також враховує основні властивості інноваційності підприємств у рамках просторово-часового процесу сприйняття інноваційності бізнес-середовищем.

Науково-практичні аспекти інтелектуалізації концептуально-стратегічного мислення управління інноваційністю машинобудівних підприємств (с. 304-352, §5.2, §5.3), розвинуті автором дисертації, ґрунтуються на теоретико-дедуктивно-системній фундаментальній науковій основі формування інноваційності. Остання сформована за рахунок типології інновацій, аналізу інноваційності на рівні підприємств, розробки моделей науково-технічного прогресу і врахування чинників, що характеризують інтелектуальну і інноваційну діяльність при побудові виробничих функцій,

розробці моделей економічного зростання з урахуванням інноваційної рефлексії тощо.

В основі вперше розробленого дисертантом інтегрованого механізму стратегічного управління інноваційністю підприємств (с. 275-304, §5.1) лежить сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлювальних структурно-локальних механізмів та структурно-якісна система інноваційних управлінських методів і форм, цільовою функцією яких є раціональне формування стійких закономірностей у розвитку інноваційності. Практичне використання даної розробки надасть змогу корегувати інноваційну поведінку підприємств, а також забезпечувати можливість імпульсного моделювання траєкторії розвитку підприємств як економічної системи під впливом збурюючих управлінських дій з вибором оптимального атрактора їх функціонування.

Слід відзначити розвинуті автором теоретичні основи формування комплексної системи трансферу технологій у стратегічному управлінні інноваційністю підприємств (с. 352-377, §5.4), які, на відміну від відомих, базуються на консолідаційній мережевій взаємодії учасників процесу інноваційності в рамках «стратегічних інноваційних мереж», що формують інтелектуально-креативно-інноваційне забезпечення. Це є підґрунтям для реалізації потенціалу наукомістких виробництв, прискорення впровадження інноваційних наукових розробок, створення гібридних інституціональних форм тощо. Це в сукупності сприятиме зниженню рівня невизначеності зовнішнього середовища та нівелюванню дисбалансів взаємодії закладів вищої освіти, промислових підприємств та держави.

Удосконалені дисертантом науково-теоретичні основи ідентифікації та параметризації інноваційності як перманентного економічного процесу (с. 63-77, §1.3), на відміну від існуючих, базуються на продукуванні інноваційного креативного знання революційного характеру, що є підґрунтям для формування нового технологічного укладу як фундаментальної основи суспільного розвитку шляхом активного сприяння науково-технічній та інноваційній діяльності.

Характеризуються новаторським підходом і удосконалені методичні аспекти оцінки інноваційної рефлексії підприємств (с. 177-191, §3.2), які ґрунтуються на застосуванні просторово-динамічного підходу до аналізу діяльності машинобудівних підприємств за напрямками та їхніми складовими, а також відповідними показниками, результатом реалізації якого є визначення ступеня інноваційної рефлексії як рамкової умови сприйняття інноваційності машинобудівним підприємством. Це в сукупності сприятиме виявленню можливостей і готовності підприємства до інноваційності, компілювання сценаріїв стратегій управління інноваційністю машинобудівних підприємств з метою підвищення рівня їх конкурентоспроможності та виходу на нові ринки.

На основі врахування економіко-технологічних аспектів прогнозування рівня інноваційної рефлексії підприємств та застосування краудфандінгу як стратегічного інноваційного інструменту інституційної модернізації фінансового забезпечення автором удосконалено науково-методичний підхід до

формування організаційно-економічного забезпечення процесу управління інноваційністю підприємств (с. 221-258, §4.2). Впровадження даного підходу сприятиме визначенню стратегічних напрямів ефективно-орієнтованої інноваційної поведінки підприємств для забезпечення умов інноваційної комунікації в сучасному бізнес-середовищі.

Вагому практичну значущість мають удосконалені дисертантом науково-практичні аспекти формування ефективної системи стратегічного управління інноваційністю підприємств (с. 207-221, §4.1). На відміну від існуючих, сформовані аспекти базуються на консолідації факторного, системного, ситуаційного підходів та функціональному концепті, результатом реалізації яких є розроблення раціонально-організаційної структури управління інноваційними процесами та інноваційною діяльністю підприємства.

Розвинутий здобувачем науково-практичний підхід до моделювання процесів розвитку інноваційності машинобудівних підприємств у стратегічному контексті (с. 334-352, §5.3), на відміну від відомих, базується на основі обґрунтування економічної доцільності побудови адаптаційних моделей з використанням когнітивного моделювання стратегічних сценаріїв управління, запропонованих як результат імпульсного моделювання процесів інноваційності в системі вибору оптимального сценарію розвитку для забезпечення ефективного управління інноваційністю підприємств. Авторський підхід сприяє виявленню якісних закономірностей і характеристик взаємодії підприємств з іншими соціально-економічними системами, що зумовлюють економічну етимологію інноваційності для формування стійкого бізнес-середовища в умовах інтелектуально-інформаційної конкуренції.

Важливою для наукового пізнання є розвинута автором систематизація моделей та інструментів забезпечення інноваційності підприємств (с. 140-153, §2.3), що базується на типологізації їх сутнісних властивостей, які підтримують базисні технологічні й економічні інновації.

Положення наукової новизни сформульовані належним чином, характеризуються високим рівнем обґрунтованості. Розроблені дисертантом підходи, методи, моделі та механізми спрямовані на підвищення ефективності стратегічного управління інноваційністю підприємств, стимулювання процесів генерування та комерціалізації інновацій, забезпечення науково-технічного розвитку суб'єктів інноваційної інфраструктури регіонів України.

Теоретико-методологічна та прикладна цінність дисертаційної роботи

Результати дисертаційної роботи Колешука О. Я. характеризуються високим рівнем теоретичної і прикладної цінності. Зокрема, про теоретичну цінність результатів дисертації свідчить їх використання у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка» під час викладання дисциплін: «Інноваційний розвиток підприємства», «Стратегічне управління підприємством», «Потенціал і розвиток підприємства», «Економіка та

організація інноваційної діяльності», а також при виконанні курсового проекту «Економіка та організація інноваційної діяльності підприємства» для студентів напряму підготовки 051 «Економіка» (довідка про впровадження № 67-01-265 від 10.02.2020 р.).

Серед елементів наукової новизни дисертації Колещука О. Я., які притаманна теоретична цінність, слід виділити такі:

комплексний теоретичний концепт стратегічного управління інноваційністю підприємств;

науково-теоретичні основи ідентифікації та параметризації інноваційності як перманентного економічного процесу;

теоретико-методологічні засади стратегічного управління інноваційністю підприємств;

науково-методичний підхід до формування організаційно-економічного забезпечення процесу управління інноваційністю підприємств;

науково-практичний підхід до моделювання процесів розвитку інноваційності машинобудівних підприємств у стратегічному контексті;

науково-практичні аспекти інтелектуалізації концептуально-стратегічного мислення управління інноваційністю машинобудівних підприємств;

теоретичні основи формування комплексної системи трансферу технологій у стратегічному управлінні інноваційністю підприємств.

З-поміж елементів наукової новизни дисертанта, які характеризуються практичною значущістю, доцільно відзначити такі:

методичні аспекти до оцінки інноваційної рефлексії підприємств;

просторово-часова модель побудови цілісної концепції дифузії інноваційності підприємств;

систематизація моделей та інструментів забезпечення інноваційності підприємств;

науково-практичні аспекти формування ефективної системи стратегічного управління інноваційністю підприємств;

інтегрований механізм стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Про практичну цінність результатів дисертації Колещука О. Я. свідчить їх впровадження у виробничо-господарську діяльність підприємств, зокрема: Державного підприємства «Східний експертно-технічний центр держпраці» (довідка № 01-06/796/1-01 від 03.12.2019 р.); ТОВ «АМГ-ІНВЕСТ» (довідка про впровадження № 08/455 від 29.08.2019 р.); ТОВ «Харківтрансмашпроект» (довідка про впровадження № 158/С-1 від 15.10.2019 р.); ТзОВ «Пам'ять» (довідка № 20-03/2 від 10.12.2019 р.); ТзОВ «Захід-Буд-Сервіс» (довідка № 117 від 07.11.2019 р.), ТзОВ «Вамир-Гал» (довідка № 1102-01 від 03.12.2019 р.), ПП «Укртексколор» (довідка № 27/02/12-01 від 20.11.2019 р.), ПП «Автотехнобудсервіс» (довідка № 31/2-15 від 11.12.2019 р.), ТзОВ «Моршинська Дубрава» (довідка № 10-01-01 від 14.10.2019 р.);

ТзОВ «Будівельна компанія АЛТУМ» (довідка № 02/30 від 02.10.2019 р.).

Окрім того, низку розробок щодо стратегічного управління інноваційністю суб'єктів господарювання, запропонованих Колещуком О. Я., було впроваджено у діяльність Виконавчого комітету Харківської міської ради (довідка № 08/25/281/2-20 від 31.01.2020 р.), Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз (довідка № 1271/09-16/01.1/20 від 30.04.2020 р.) та Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (довідка № 01/16 від 31.01.2020 р.).

Повнота викладених наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях

Теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації, знайшли належне висвітлення в опублікованих за темою дослідження наукових працях. Основні положення і висновки дисертаційної роботи викладено в 51 науковій праці, серед яких 1 одноосібна монографія, 1 стаття у колективній монографії, 26 статей у наукових фахових виданнях України, із них 25 – у виданнях, що входять до наукометричних баз даних, 2 статті в зарубіжних наукових виданнях, 1 стаття – у іншому виданні, 20 тез доповідей на науково-практичних конференціях. Кількість праць у повній мірі відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України до публікації основних положень дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Наукові положення, висновки та результати дисертаційної роботи апробовані на 20 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а саме: «Інформаційні технології та фінансова система: сучасний стан, ефективність, перспективи» (Київ, 2020 р.); «Економіка сьогодення: актуальні питання та інноваційні аспекти» (Запоріжжя, 2020 р.); «Теоретичні та практичні засади ефективного функціонування соціально-економічної сфери» (Львів, 2020 р.); «Стратегічні пріоритети розвитку економіки, обліку, фінансів та права в Україні та світі» (Полтава, 2020); «Сучасний вектор розвитку науки» (Вінниця, 2020); «Стан та перспективи розвитку обліку, фінансів та підприємництва в умовах трансформації економіки» (Київ, 2020 р.); «Пріоритетні напрями наукових досліджень» (Київ, 2019 р.); «Економіка та сучасний менеджмент: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку» (Одеса, 2019 р.); «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (Київ, 2019 р.); «Перспективні напрямки розвитку економіки, обліку, фінансів та права: теорія і практика» (Полтава, 2019 р.); «Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки» (Запоріжжя, 2019 р.); «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика» (Харків, 2019 р.); «NEW ECONOMICS – 2019» (Київ, 2019 р.); «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті» (Київ, 2015 р.); «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості» (Львів,

2015 р.); «Пошук ефективних механізмів господарювання в контексті сучасної економічної теорії» (Одеса, 2014 р.); «Економіка підприємства: проблеми теорії та практики» (Харків, 2013 р.); «Проблеми економіки та управління у промислових регіонах» (Запоріжжя, 2011 р.); «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури» (Львів, 2011 р.).

Публікації достатньо повно розкривають зміст дисертаційного дослідження, його наукову новизну та результати, що виносяться на захист.

З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано лише результати, які були отримані Колешуком О. Я. особисто.

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Дисертаційна робота Колешука О. Я. складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків, списку використаних літературних джерел. Загальний обсяг роботи становить 555 сторінок, у т. ч. основний текст займає 362 сторінки. Матеріали дисертації проілюстровано 141 рисунком, 49 таблицями та містять 16 додатків. Список використаних джерел налічує 515 найменувань.

Логіка дисертаційного дослідження підпорядкована поставленій меті та завданням, визначає структуру роботи. Структура дисертаційної роботи узгоджується з назвою, метою та завданнями дослідження, її оформлення відповідає чинним вимогам, наукові положення викладено конкретно, логічно, висновки і рекомендації ґрунтуються на результатах авторських досліджень проблеми. Оформлення автореферату і дисертації здійснено відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Засвідчуючи високий рівень теоретичних та прикладних досліджень, виконаних у дисертаційній роботі, необхідно звернути увагу на недоліки та дискусійні питання. Основні з них зводяться до такого:

1 На с. 76 дисертації (§1.3) автором обґрунтовано, що успішність інновацій залежить від швидкості адаптації нововведення до реальних умов виробництва і особливостей середовища, в якому відбуваються зміни. Робота виглядала б значно краще якби дисертантом було розширено предметні межі дослідження з точки зору оцінювання рівня конвергентності ринку інновацій, імовірності виникнення спіловер-ефектів, синергетичних і мультиплікативних ефектів від злагодженої співпраці стейкхолдерів у процесі генерування, сприйняття та впровадження інновацій. Це дозволило б обґрунтувати доцільність практичного впровадження запропонованого автором підходу до стратегічного управління інноваційністю підприємств;

2 На рис. 2.2 с. 107-108 (§ 2.1) автором розкрито власне бачення процесу забезпечення гнучкості в стратегічному управлінні інноваційністю

машинобудівного підприємства. Однак, на нашу думку, доцільно було б дану розробку доповнити аналітикою великих даних, що надасть змогу ефективно реалізувати стратегічне управління інноваційністю машинобудівного підприємства на засадах прогнозування. Аналогічне зауваження і до підходу, викладеному на рис. 2.8, де наведено фактори адаптивності промислових підприємств. Поза увагою дисертанта залишився домінуючий на сьогодні фактор трансформації середовища їх розвитку – діджиталізація економіки.

3 На рис. 2.7, що зображений на с. 118 (§ 2.1), автором відображено етапи аналізу факторів середовища функціонування промислових підприємств, що виступають джерелом виникнення ризиків і основою формування його адаптивності. Однак, робота мала б ще більше переваг, якби дисертантом було доповнено вказані етапи такими елементами як «контроль» (зокрема як останній етап), «зворотний зв'язок» тощо. Це сприяло б цілісному обґрунтуванню адаптивності підприємства в умовах ринкової турбулентності.

4 Цікавою з наукової точки зору є категорія «інноваційна рефлексія». Однак, виділене автором поняття інноваційної рефлексії має риси, притаманні і категорії «конкурентоспроможний потенціал підприємства». Автору доцільно було б провести чітку межу між означеними поняттями, зокрема в частині застосування методів їх вимірювання (с. 143, § 2.3).

5 Позитивно характеризує роботу інтегральний підхід до оцінювання інноваційної рефлексії підприємства (§ 2.3, §§ 3.2, 3.3, § 4.2). Водночас, даний підхід передбачає оцінювання значного масиву різnorodних даних (с. 182, табл. 3.4), що несе у собі загрозу нівелювання специфіки інноваційного розвитку конкретного суб'єкта господарювання. Оскільки кожне підприємство є індивідуальним і вимагає ретельного підбору показників для оцінювання.

6 У роботі не знайшли належного відображення економічний зміст поняття фракталу і можливості його прикладного застосування під час розроблення стратегії управління інноваційністю підприємств.

7 Значна увага автора зосереджена на формуванні понятійно-категорійного апарату дисертаційної роботи, зокрема в межах 2, 3 і 5 розділів. Однак, зважаючи на взаємопов'язаність та взаємообумовленість розглянутих понять, зокрема «інформація», «знання», «технологія» тощо, автору доцільно було б систематизувати теоретичні напрацювання у даному напрямі на початку дисертаційної роботи, що сприяло б її кращому сприйняттю.

8 Розроблений автором метод оцінювання ефективності процесу інноваційності на машинобудівних підприємствах доцільно скоригувати в частині розрахунку динамічного індексу ефективності трансферу інноваційних технологій (с. 369, § 5.4). Оскільки трансфер технологій є процесом, що займає найменшу питому вагу у процесі ринкового лончу інновацій. Натомість, важливого значення набувають такі характеристики, як споживча цінність, складність ринкового лончу інноваційного продукту тощо.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Колещука Ореста Ярославовича «Стратегічне управління інноваційністю підприємств» являє собою закінчене, самостійне дослідження, що виконане на актуальну тему, на високому теоретичному і методологічному рівні, містить низку положень, що відрізняються науковою новизною. Наведені наукові результати дозволяють кваліфікувати роботу Колещука О.Я. як вирішення важливої науково-прикладної проблеми – розроблення теоретико-методологічних засад, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо стратегічного управління інноваційністю підприємств в умовах трансформаційних змін зовнішнього середовища. Отримані автором результати є достовірними, висновки і пропозиції обґрунтовані, мають практичну і теоретичну цінність.

У цілому дисертація на тему «Стратегічне управління інноваційністю підприємств» відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) і вимогам пунктів 9, 10, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567) та іншим нормативним вимогам, які висуваються до докторських дисертаційних робіт, а її автор Колещук Орест Ярославович заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту, доктор економічних наук, професор

В. Л. Дикань

В. Л. Дикань
Ольга Ольховська Н.М.